

Z nekaj stavki ga na primer navajata slovníčar o. Marko Pohlin v svoji Bibliotheci Carnioliae (v rokopisu 1799, tiskano 1803) in pravnik Vladimir Murko v Zborniku za zgodovino naravoslovja in tehnike (1974). Vzel sem na znanje njuni skoraj enaki kratki zgodbi o njem in ga v enem svojem spisu tudi sam omenil. Mislil sem, kot da nekaj vem o njem. V resnici pa puhlica, o njem ničesar ne vem. Me je kar malo sram, da sem ga omenil, saj se nisem poprej povsem prepričal, če je vse res, kar piše o njem, od kod prihaja in kdo pravzaprav je, kje je živel, študiral, služboval in kje je umrl ta še danes zagonetni Kranjec, katerega poklic in delo nekako približno poznamo (recimo), od kod se je vzel pa sploh ne vemo. Tudi drugi ga naivno navajajo (= prepisujejo), a ničesar novega ne povedo, kot sta povedala že Pohlin in Murko. Enaki stavki o njem se povsod ponavljajo. In to leta in leta. Vse ostalo o njem bi bilo treba še natančno raziskati.

Tako predlagam, da poskusimo skupaj poiskati čim več bistvenih in zanesljivih podatkov o njem.

Marko Sadnik (Sadnig, Sadnec), kje si se rodil?

Skupno raziskovanje njegovega življenja in dela

O Marku Sadniku bi radi zvedeli čim več. Do zdaj vemo tole:

- Pohlin.

"Bil je Kranjec, profesor matematike v Padovi, nazadnje župnik v Trstu; v Padovi je izdal delo *O kvadraturi kroga* (1759)."

- Murko.

"V Padovi je doktoriral iz lepih umetnosti in filozofije; kot padovski profesor matematike je tam objavil knjigo o kvadraturi kroga *De quadratura circuli* (1759), v Bologni pa izdal razpravo o kraških jamah (kraškem svetu) *De orbe terrarum cavo disertatio* (1784)."

Moj dodatek: zato bi lahko sklepali, da je bil najbrž Primorec, morda doma iz našega kraja, morda iz Istre.

- Internet.

Leta 1777 naj bi bil don Marco Sadnec (še) na Univerzi v Padovi.

- Neodgovorni naslov v neki knjigi: *Marko Sadnik, astronom in matematik v Padovi.*

Moja pripomba: nikjer ne piše, da bi bil tudi profesor astronomije, razen če si tega naslova ni pridobil z disertacijo. O tem ni nobenih pisnih dokumentov ali dokazil. To bi bilo treba še dokazati.

- Internet.

V rubrikah *Seznam slovenskih matematikov* in *Slovenski matematiki (kronološko)* sem našel: Marko Sodnig (1729–1800); samo ta podatek in nič drugega. Niti priimek ni ustrezno (pravilno) napisan, zato dvomim tudi o pravilnost obeh letnic, čeprav bi lahko živel v tem času. A to bi bilo treba tudi še dokazati z neodvisno raziskavo. Do zdaj to ni dokazano.

- Internet.

V nekem šematizmu sem našel, da bi bil proti koncu svojega življenja lahko ali prečastiti (ali svétnik ali kanonik ali prior ali gvardijan ali superior ali odbornik in izpraševalec v nekem cerkvenem izvršilnem organu) verjetno v Trstu.

Nekaj o Marku Sadniku torej vemo, a vse preveč visi v zraku, je nekako megleno. Želimo izvedeti več podatkov o njem, in to zanesljivih.

XXX

Povabljeni ste k raziskovanju življenja in dela Marka Sadnika. Poskusimo skupaj iz teh nametanih podatkov in dodatnih raziskovanj sestaviti (vsaj približno opredeliti) življenjsko in ustvarjalno pot našega vrlega Kranjca. To je zelo zahtevno raziskovanje. Je luknja v naši zgodovini matematike in astronomije. Sam sem veliko prekrižaril po internetu, da bi uspel najti kaj več, kaj značilnega, kaj takega, ki trdno drži. Nisem bil uspešen. Ne verjamem povsem niti letu rojstva niti letu smrti, kar bi bilo treba še odkriti in potrditi iz vsaj enega zanesljivega vira.

Morda pa s skupnimi močmi uspemo najti kaj bolj določenega o njem.

Kranj – Zlato Polje, 27. julij 2018

Majo Prosen